

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ
ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ & ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Καστοριάς 32Α, 71307 Ηράκλειο

Τηλ: 2810.224948, Fax: 2810.225616

Email: pkpfiraklio@minagric.gr

Εφαρμόζετε πιστά τις οδηγίες χρήσης των φαρμάκων.
Έτσι προστατεύετε εσείς, ο καταναλωτής και το περιβάλλον.

ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΑ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ (ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ & ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ)

Πληροφορίες: MSc Μαρία Ζ. Ροδιτάκη

Παρατηρήσεις υπαίθρου: Σ. Λούρου, Μ. Ροδιτάκη

5.

Κορυφοξήρα: Τα φύλλα συστρέφονται, ξηραίνονται, πέφτουν ενώ οι μίσχοι παραμένουν στα κλαδιά. Τομή σε προσβεβλημένο κλαδί με πορτοκαλί μεταχρωματισμό.

Έλκος ή Κομμίσωση λαιμού

**ΜΥΓΑ
ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ:**
(*Ceratitis capitata*)

Οδηγίες:

Στις περιοχές του δικτύου παγίδευσης η δραστηριότητα της μύγας αυξάνεται και ξεκινά να προσβάλλει καρπούς σχεδόν ώριμους ή ώριμους. Οι πρώιμες ποικιλίες πορτοκαλιών και μανταρινιών ωριμάζουν, το χρώμα των καρπών αλλάζει (αποπρασινισμός) και γίνονται επιδεκτικοί στις προσβολές. Οι ποικιλίες που ωριμάζουν αργότερα, μέσα στο χειμώνα, προσβάλλονται λιγότερο λόγω μειωμένης δραστηριότητας του εντόμου στις χαμηλές θερμοκρασίες.

– Συστήνεται αντιμετώπιση με εγκεκριμένα σκευάσματα στην καλλιέργεια. Οι ψεκάσμοι κάλυψης πρέπει να περιορίζονται στους εντελώς απαραίτητους γιατί καταστρέφουν τα ωφέλιμα έντομα στον οπωρώνα και επιβαρύνουν το περιβάλλον. Επαναλαμβάνονται ανάλογα με την ένταση προσβολής, τη δράση του εντομοκτόνου και το χρόνο συγκομιδής.

– Επειδή η περίοδος συγκομιδής των εσπεριδοειδών είναι μεγάλης διάρκειας συστήνεται να επιλέγετε κατάλληλα σκευάσματα και να τηρείτε αυστηρά τα χρονικά όρια ασφαλείας μέχρι τη συγκομιδή ώστε να αποφεύγονται τα υπολείμματα των φυτοπροστατευτικών στους καρπούς.

– Το παρόν έγγραφο αποτελεί μέρος της διαδικασίας επιθεώρησης των προσβεβλημένων καρπών από τον οπωρώνα βοηθούν στη μείωση των προσβολών.

ΚΟΡΥΦΟΞΗΡΑ:
(*Phoma tracheiphila*)

Συμπτώματα:

Μυκητολογική ασθένεια του ξύλου, προσβάλλει κυρίως λεμονιά, κιτριά και νεραντζιά. Αρχικά εκδηλώνεται σε νεαρά κλαδιά, κιτρινίζουν οι νευρώσεις των φύλλων, τα φύλλα συστρέφονται, ξηραίνονται απότομα και πέφτουν. Σε σοβαρές προσβολές η ξήρανση επεκτείνεται από την κορυφή προς τη βάση και σε μεγαλύτερους κλάδους ή στους βραχίονες. Σε κάθετη τομή προσβεβλημένου ξύλου φαίνεται πορτοκαλί έως καστανέρυθρος μεταχρωματισμός.

Τα σημεία εισόδου του παθογόνου μύκητα είναι πληγές που δημιουργούνται από αντίξοα καιρικά φαινόμενα (παγετό, χαλάζι, ισχυρό άνεμο) ή καλλιεργητικά εργαλεία. Τα δένδρα είναι περισσότερο ευπαθή το φθινόπωρο και το χειμώνα, λιγότερο την άνοιξη. Άριστες συνθήκες για ανάπτυξη μολύνσεων είναι θερμοκρασίες 20-25°C με υγρό, ιδιαίτερα με βροχερό καιρό.

Οδηγίες:

- Συστήνεται προληπτικός ψεκασμός με χαλκούχα μυκητοκτόνα. Στη διάρκεια της βροχερής περιόδου η επέμβαση επαναλαμβάνεται για τον περιορισμό νέων μολύνσεων αμέσως μετά (24-48 ώρες) από χαλάζι, παγετό ή δυνατό άνεμο.
- Αποφεύγετε από το φθινόπωρο μέχρι την επόμενη άνοιξη καλλιεργητικές εργασίες που τραυματίζουν κλάδους, κορμούς και ρίζες, όπως κλαδέματα ή όργωμα, ιδιαίτερα στις λεμονιές. Πληγές που προκύπτουν θα πρέπει να προστατεύονται με εγκεκριμένα μυκητοκτόνα.
- Κλαδέματα και καθαρισμοί των δέντρων συστήνεται να γίνονται με ξηρό καιρό την άνοιξη και κατά την ξηρή περίοδο Μαΐου - Σεπτεμβρίου. Αφαιρούνται και απομακρύνονται οι ξεροί βλαστοί και κλάδοι μαζί με σημαντικό μέρος υγιούς τμήματος (15-20 εκ).
- Εκρίζωση και κάψιμο των ξερών δέντρων.
- Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται η επιλογή νέων δενδρυλλίων. Η χρήση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού και ανεκτικών ή ανθεκτικών ποικιλιών λεμονιάς περιορίζουν την ασθένεια (Αδαμοπούλου, Καρυστινή, Ερμιόνη, Monachello, Santa Teresa, Interdonato).

**ΚΟΜΜΙΩΣΗ
ΛΑΙΜΟΥ:**
(*Phytophthora sp.*)

Συμπτώματα:

Ασθένεια που οφείλεται σε μύκητες που μεταδίδονται με το έδαφος, προσβάλλουν την περιοχή του λαιμού, τον κορμό μέχρι ύψος 60-80 εκ., τις επιφανειακές ρίζες κοντά στον κορμό και κλάδους που βρίσκονται κοντά στο έδαφος.

Στο σημείο της προσβολής ο φλοιός εξωτερικά αποκτά σκοτεινότερο χρώμα, είναι ελαφρά βυθισμένος, μοιάζει "θρεγμένος" και εκκρίνεται κόμμι από σκασίματα. Η μόλυνση διαχέεται εσωτερικά στο κάμβιο και στο ξύλο όπου παρατηρείται καστανός μεταχρωματισμός. Τα προσβεβλημένα δέντρα έχουν καχεκτική βλάστηση, χλωρωτικά φύλλα, έντονη φυλλόπτωση και ξηραίνονται μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Συχνά προσβάλλονται οι καρποί, ιδιαίτερα αυτοί που βρίσκονται χαμηλά στις ποδιές των δέντρων. Οι μολύνσεις των καρπών ενώ γίνονται στον οπωρώνα εκδηλώνονται ως σήψεις κατά την αποθήκευση και η ασθένεια μεταδίδεται με την επαφή στους υγιείς καρπούς προκαλώντας σοβαρή ζημιά.

Ευπάθεια στην ασθένεια έχουν κατά σειρά: λεμονιά, κιτριά, κλημεντίνη, πορτοκαλιά, μανταρινιά ενώ ανθεκτική είναι η νεραντζιά.

Οι μύκητες εδάφους ευνοούνται από δυνατή βροχή ή βροχή που συνοδεύεται από ισχυρό άνεμο σε εδάφη βαριά με κακή στράγγιση.

ΛΑΙΜΟΥ:

(*Phytophthora sp.*)

Οδηγίες:

Προληπτικά μέτρα αντιμετώπισης:

- Στην εγκατάσταση νέου οπωρώνα συστήνεται χρήση εύρωστου και υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού και ανθεκτικών υποκειμένων όπως είναι η νεραντζιά.
- Ο εμβολιασμός πρέπει να γίνεται σε ύψος 50-70 εκ. ώστε όταν τα δενδρύλλια φυτεύονται στην οριστική τους θέση να διατηρείται η απόσταση των εμβολίων από το έδαφος.
- Εξισορροπημένα ποτίσματα και καλή αποστράγγιση του εδάφους.
- Αποφεύγετε την επαφή του νερού ποτίσματος με τον κορμό των δέντρων. Η περιοχή του εδάφους γύρω από τη βάση του κορμού δεν πρέπει να βρέχεται. Συστήνεται η δημιουργία αναχώματος σε απόσταση 50 εκ. από τον κορμό (δυσλή λεκάνη άρδευσης).
- Αποφεύγετε τη δημιουργία πληγών στις ρίζες και στο λαιμό των δέντρων. Πληγές που προκύπτουν να προστατεύονται με κατάλληλα μυκητοκτόνα.
- Καταστροφή των ζιζανίων γύρω από τον κορμό για μείωση της εδαφικής υγρασίας.
- Υποστύλωση χαμηλών και υπερφορτωμένων κλάδων του δέντρου. Κατά τη συγκομιδή οι καρποί δεν πρέπει να έρχονται σε επαφή με το έδαφος.
- Με την έναρξη των φθινοπωρινών βροχών συστήνεται ψεκασμός με εγκεκριμένα μυκητοκτόνα. Ψεκάστε με προσοχή τους χαμηλότερους κλάδους (ποδιές), βραχίονες και κορμό.

Θεραπευτικά μέτρα:

- Προσβολές σε αρχικά στάδια της ασθένειας αντιμετωπίζονται με αφαίρεση και καταστροφή του μεταχρωματισμένου φλοιού και καμβίου μαζί με υγιή ιστό τουλάχιστον 5 εκ. Επάλειψη πληγών και κορμού μέχρι ύψους 1 μ. από το έδαφος με βορδιγάλεια πάστα 5%.
- Εκρίζωση και απομάκρυνση ξηρών ή έντονα μολυσμένων δέντρων και απολύμανση του εδάφους πριν τη νέα φύτευση.

ΚΑΠΝΙΑ:

(*Capnodium spp.*
Limancia spp., κ.α)

Οδηγίες:

Συνθήκες αυξημένης υγρασίας ευνοούν την ανάπτυξη και εξάπλωση μυκήτων καπνιάς πάνω σε μελιτώματα διαφόρων εντόμων. Πρόκειται για επιφανειακή, λεπτή, μαύρη στρώση (*μαυρίλα*) που αναπτύσσεται σε όλα τα μέρη του δέντρου μειώνοντας την εμπορική αξία των καρπών.

- Η αντιμετώπιση βασίζεται στην έγκαιρη καταπολέμηση των εντόμων που παράγουν μελιτώματα (*αλευρώδεις, κοκκοειδή, ψευδόκοκκος*).
- Φθινοπωρινοί ψεκασμοί με χαλκούχα μυκητοκτόνα περιορίζουν την ανάπτυξη της καπνιάς και των σήψεων των καρπών που προκαλούνται από μύκητες του γένους *φυτόφθορα*.

- Με την συνεργασία της ΔΑΑΚ Χανίων λαμβάνονται δεδομένα για την Π.Ε. Χανίων.
- Χρησιμοποιείτε σκευάσματα φυτοπροστασίας με έγκριση στην καλλιέργεια των εσπεριδοειδών. Στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ <https://1click.minagric.gr/oneClickUI/frmFytoPro.zul> και στις επιλογές: **ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ & ENTOMO (Εχθρό)** ή **ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ & ΑΣΘΕΝΕΙΑ** ανά καλλιέργεια (πορτοκαλιά, μανταρινιά, λεμονιά, κ.ά.) μπορείτε να ενημερώνεστε για **ε γ κ ε κ ρ ι μ έ ν α ε ν τ ο μ ο κ τ ό ν α** και **μ υ κ η τ ο κ τ ό ν α** σύμφωνα με τις τελευταίες τροποποιήσεις εγκρίσεων.
- Εφαρμόζετε τις οδηγίες που αναγράφονται στην ετικέτα συσκευασίας και τηρείτε αυστηρά το χρόνο που αναγράφεται μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής. Οι εφαρμογές χαλκούχων

ασμάτων γίνονται τουλάχιστον 21 ημέρες πριν τη συγκομιδή, έχουν δράση προστατευτική και στούν προληπτική αντιμετώπιση.

- Η πρακτική των ασφένκων ζωνών συντελεί στη διατήρηση των ωφέλιμων εντόμων. Οι ζώνες αποτελούν το 15-20% του συνόλου των δέντρων της καλλιέργειας και εναλλάσσονται μέσα στον οπωρώνα από χρονιά σε χρονιά.
- Για την προστασία των υδρόβιων οργανισμών αφήνετε ασφένκη ζώνη προστασίας 21 μέτρων από τα επιφανειακά ύδατα.

Ηράκλειο 26 Οκτωβρίου 2026

Η Προϊσταμένη Τμήματος

Κληρονόμου Ευφροσύνη

